

Pers en Voorlichting

Hof van Justitie van de Europese Unie
PERSCOMMUNIQUÉ nr. 49/14
Luxemburg, 3 april 2014

Arrest in zaak C-224/12 P
Commissie/Koninkrijk der Nederlanden en ING Groep NV

Het Hof bevestigt de gedeeltelijke nietigverklaring van de beschikking van de Commissie betreffende de steunmaatregelen voor ING wegens de financiële crisis

ING Groep NV is een financiële instelling met zetel te Amsterdam (Nederland). Vanwege de wereldwijde financiële crisis die in de loop van 2007 is uitgebroken, heeft Nederland steunmaatregelen ten gunste van ING genomen.

In het kader daarvan is het kapitaal van ING verhoogd door middel van de uitgifte van een miljard effecten. Al deze effecten, waaraan geen stemrecht noch een recht op dividend was verbonden, werden genomen door Nederland tegen een uitgifteprijs van 10 EUR per stuk, zodat het kernkapitaal van ING met 10 miljard EUR kon worden verhoogd. Een tweede steunmaatregel betrof een maatregel inzake activaondersteuning voor een portefeuille van Amerikaanse Residential Mortgage Backed Securities die aanzienlijk in waarde was gedaald.

In 2008 en 2009 zijn deze steunmaatregelen, in afwachting van de indiening van een herstructureringsplan door de Nederlandse autoriteiten, door de Commissie voorlopig goedgekeurd.

Op 12 mei 2009 is dit plan bij de Commissie ingediend. Na een discussie van meerdere maanden met de Commissie is op 22 oktober 2009 een herzien herstructureringsplan voorgelegd, waarin onder meer de voorwaarden voor de terugbetaling van het ingebrachte kapitaal waren gewijzigd.

Op 18 november 2009 heeft de Commissie de litigieuze beschikking¹ vastgesteld. De Commissie heeft geoordeeld dat het herstructureringsplan verenigbaar was met de gemeenschappelijke markt, maar zij meende dat de wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden resulteerde in „zo'n 2 miljard EUR additionele steun”.

Op 28 januari 2010 heeft zowel Nederland als ING beroep ingesteld bij het Gerecht.

In zijn arrest van 2 maart 2012² heeft het Gerecht de litigieuze beschikking gedeeltelijk nietig verklaard en met name geoordeeld dat de Commissie gehouden was de economische rationaliteit van de wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden aan het criterium van de particuliere investeerder te toetsen. Voor de bepaling van het toegekende voordeel in geval van kapitaalbreng vereist dat criterium dat rekening wordt gehouden met het verschil tussen de voorwaarden waaronder de Staat de inbreng heeft toegekend en de voorwaarden waaronder een particuliere investeerder dat zou hebben gedaan.

Op 11 mei 2012 heeft de Commissie hogere voorziening ingesteld bij het Hof.³

¹ Beschikking 2010/608/EG van 18 november 2009 betreffende steunmaatregel C 10/09 (ex N 138/09) die Nederland ten uitvoer heeft gelegd ten behoeve van de Illiquid Assets Back-upfaciliteit en het herstructureringsplan voor ING (PB 2010, L 274, blz. 139).

² Arresten van het Gerecht van 2 maart 2012, Koninkrijk der Nederlanden/Commissie (zaak [T-29/10](#)) en ING Groep NV/Commissie (zaak [T-33/10](#)) (zie ook perscommuniqué [19/12](#)).

³ Naar aanleiding van dat arrest heeft de Commissie op 11 mei 2012 besluit C(2012) 3150 final – State Aid SA.28855 (N 373/2009) (ex C 10/2009 and ex N 528/2009) – The Netherlands/ING – restructuring aid vastgesteld. In dit besluit

In zijn arrest van vandaag wijst het Hof de hogere voorziening in haar geheel af.

De Commissie herinnert eraan dat het criterium van de particuliere investeerder enkel op handelingen van overheidsinstanties moet worden toegepast als deze zich in een positie bevinden die vergelijkbaar is met die waarin particuliere marktdeelnemers zich kunnen bevinden, en stelt dat een particuliere investeerder zich in geen geval in een positie kan bevinden waarin hij staatssteun aan ING kan verlenen.

Het Hof verwerpt dit argument en wijst erop dat het criterium van de particuliere investeerder een van de elementen is die de Commissie in overweging moet nemen om uit te maken of sprake is van steun. Wanneer blijkt dat het criterium van de particuliere investeerder van toepassing kan zijn, staat het bijgevolg aan de Commissie om de betrokken lidstaat te vragen haar alle relevantie informatie te bezorgen op basis waarvan kan worden uitgemaakt of is voldaan aan de voorwaarden voor toepasselijkheid en toepassing van dit criterium.

In dat kader preciseert het Hof dat doorslaggevend is of de wijziging van de voorwaarden voor de terugbetaling van de kapitaalinbreng voldoet aan een criterium van economische rationaliteit, zodat een particuliere investeerder ook zou kunnen instemmen met een dergelijke wijziging, met name als de vooruitzichten om de inbreng terug te krijgen daardoor stijgen.

Zelfs als de Commissie de gewijzigde terugbetalingsvoorwaarden ten onrechte als staatssteun had opgevat of het bedrag van de steun in de litigieuze beschikking onjuist had berekend, mocht het Gerecht volgens haar het deel van de litigieuze beschikking dat daarop betrekking had, niet in zijn geheel nietig verklaren. Zij is van mening dat deze nietigverklaring een schending vormt van het evenredigheidsbeginsel, aangezien de litigieuze beschikking geen onderscheid maakt tussen de verschillende bestanddelen van de steunmaatregel en de kwalificatie van de kapitaalinbreng en de maatregel inzake activaondersteuning als staatssteun door het Gerecht niet is betwist.

Ook dit argument wordt door het Hof verworpen. Het Gerecht heeft in dit verband namelijk vastgesteld dat de in de litigieuze beschikking bedoelde steunmaatregel van 17 miljard EUR als volgt was samengesteld: 1) het bedrag van de steun inzake de kapitaalinbreng (10 miljard EUR), 2) het bedrag van de steun ter zake van de wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden (ongeveer 2 miljard EUR), en 3) het bedrag van de steun in verband met de maatregel inzake activaondersteuning (5 miljard EUR). Het Gerecht heeft dus terecht geoordeeld dat de additionele steun, dat wil zeggen de steun die overeenkomt met de wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden, een bestanddeel vormt van de „[herstructurerings]steun”.

Alle andere middelen van de Commissie heeft het Hof eveneens verworpen, met name de middelen met betrekking tot het onderzoek van de feiten dat het Gerecht heeft verricht, het feit dat de Commissie geen invloed kon uitoefenen op de door Nederland en ING voorgestelde verbintenissen, of het feit dat het Gerecht de omvang van het ingestelde beroep onrechtmatig heeft uitgebreid.

NOTA BENE: Bij het Hof van Justitie kan een tot rechtsvragen beperkte hogere voorziening worden ingesteld tegen een arrest of een beschikking van het Gerecht. In beginsel heeft de hogere voorziening geen opschortende werking. Indien de hogere voorziening ontvankelijk en gegrond is, vernietigt het Hof de beslissing van het Gerecht. Ingeval de zaak in staat van wijzen is, kan het Hof de zaak zelf afdoen. In het omgekeerde geval verwijst het de zaak naar het Gerecht, dat aan de door het Hof in het kader van de hogere voorziening gegeven beslissing is gebonden.

heeft de Commissie de wijziging van de voorwaarden voor de terugbetaling van de kapitaalinbreng opnieuw onderzocht, in het licht van het criterium van de particuliere investeerder, en geoordeeld dat een particuliere investeerder in een markteconomie niet met die voorwaarden zou hebben ingestemd. Zij heeft dus besloten dat deze wijziging staatssteun opleverde, maar dat deze, gezien de door het Nederland aangegane verbintenissen, verenigbaar was met de interne markt. Bij twee beroepen, ingesteld op 23 juli 2012 voor het Gerecht (zaken T-325/12 en T-332/12) hebben Nederland en ING verzocht om nietigverklaring van het nieuwe besluit. De twee partijen hebben hun beroep evenwel ingetrokken. Derhalve is het nieuwe besluit definitief geworden.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106